

De verdwijning van Sieger Somerman

Jori Stam

Uitgeverij Atlas Contact

300 pagina's / € 24,99

Extra tips en achtergronden bij het Leesclubdossier in Boekenpost 202

Over het boek

Na een jeugd die getekend is door een moeizame relatie met haar moeder en de verdwijning van haar vader, vertrekt Ema Somerman in 2014 naar Noorwegen. Ze ontwikkelt zich tot geniale programmeur en maakt carrière bij PROFIL, een bedrijf dat zich toelegt op software die *deepfakes* kan herkennen. Na een niet goed verlopen presentatie in 2025 en het bericht dat haar vader is gevonden, vertrekt ze naar Nederland. Ema verdwijnt uit beeld en lijkt in 2035 weer op te duiken als haar voormalige geliefde Mats berichten ontvangt

Over de auteur

Jori Stam (Alkmaar, 1987) ontdekte het schrijven van fictie tijdens zijn studie Nederlandse taal en cultuur. Na de publicatie van een kort verhaal in *Absint*, het tweemaandelijks tijdschrift over neerlandistiek van de Universiteit van Amsterdam, verscheen in 2015 zijn verhalenbundel *Een volstrekt nutteloos mens* en in 2019 zijn eerste roman, *Oregon*. 'Daarna had ik de kennis voor een groter project en dat is *De verdwijning van Sieger Somerman* geworden, een ambitieuzer boek met meer verhaallijnen, meer fictie en verder van mijn eigen wereld af', zegt hij in het interview met *Boekenpost*.

[Website Jori Stam](http://www.joristam.nl)

www.joristam.nl

Discussietips

1. In hoeverre verandert je oordeel over Ema in de loop van het boek?
2. Hoe zie je de relatie tussen moeder Lisbet en dochter Ema, afgaande op wat Ema daarover schrijft? In hoeverre wijzigt je oordeel na het gesprek van Ema en buurman Olaf? Wat vind je van Ema's reactie op het overlijden van Lisbet?
3. Ema vertelt Mats over de 'mishandelingen' door haar moeder en heeft daar vervolgens spijt van: 'Hij kan nu valstrikken klaarleggen' (p. 97). Hoe verklaar je die reactie? In hoeverre komt haar angst uit?
4. Mats vertrekt bij Ema als hij hoort hoe ze zich aan de telefoon voordoet als iemand anders. Wat zegt zijn reactie over zijn manier van denken?
5. Ema heeft een litteken in de vorm van een rekensom (1-1) op haar voorhoofd dat enkele keren genoemd wordt, en een glazen oog. Welke symboliek zou je hierin kunnen zien?
6. In de eerste twee delen ligt het perspectief bij Ema, in het laatste bij Mats. Hoe heb je die wisseling ervaren? Wie is volgens jou het hoofdpersoon van de roman?
7. Welk beeld heb je gekregen van Sieger? Denk je dat hij als journalist terecht is ontslagen?
8. Wie of wat zit er achter de 'digitale octopus' Balder volgens jou?
9. Jori Stam geeft veel informatie over computertechnologie, over klimsport en over Noorwegen. Hoe heb je deze toelichtingen ervaren?
10. De roman beschrijft een aantal voorbeelden van misbruik van technologie, ook door Ema en Mats. Hoe realistisch zijn die voor je?
11. Tijdens de presentatie van Ema waarmee het boek opent, brengt ze heel ander nieuws over het bedrijf Profil dan was afgesproken. Wat bezielt haar?
12. De waarheid is verzuild, wordt in de roman gezegd. Ieder heeft zijn eigen versie. Is dat al zo ver in onze tijd, vind je? Waar leidt dat toe? Welke zorgen maak jij je over misbruik van technologie en het inzetten van kunstmatige intelligentie?
13. Deepfake is een vorm van bedrog. Op welke manieren speelt bedrog nog meer een rol in de roman?
14. Stam laat je als lezer heen en weer gaan in de tijd. Hoe heb je dat ervaren?
15. Tijdreizen speelt een rol in de roman. Hoe denk je over de theorie van Sieger met betrekking tot tijdreizen en de rol daarbij van de zes kunstwerken?
16. In het derde deel van de roman blijkt Mats ook gegrepen door de theorie van Sieger. Hoe is dat zo gekomen?
17. 'Stam draait het geheel met flashbacks en flashforwards vernuftig in elkaar, lekker vlot geschreven ook, en speelt daarmee een spel met de verwachtingen van de lezer. Is het verhaal zelf misschien een soort deepfake?', schrijft Maarten Moll in *Het Parool* (7-8-2025). Hoe denk jij over die typering?

18. Heb jij een 'eigen waarheid' ontwikkeld over wat er met Ema en Sieger is gebeurd en hoe het met Mats afloopt? Vind je het open einde bevredigend? Waarom wel of niet?

Achtergronden

Onderstreepte tekst is aanklikbaar en opent de betreffende website in een browser. Wie dit document heeft uitgeprint vindt bij ieder item ook de volledige url zodat deze ingetikt kan worden.

Recensies en interviews

1. Interview in het tijdschrift [Absint](https://sites.google.com/view/tijdschriftabsint/absint-59), waarvan Jori Stam de eerste hoofdredacteur was.

<https://sites.google.com/view/tijdschriftabsint/absint-59>

2. Interview uit 2014 op de website van de [VPRO](https://www.vpro.nl/boeken/artikelen/jori-stam-wil-naar-noorwegen).

<https://www.vpro.nl/boeken/artikelen/jori-stam-wil-naar-noorwegen>

3. Vrij toegankelijke recensies van de roman zijn te vinden bij: [Conserve's Leessite](https://www.conserve.nl/conserves-leessite/de-verdwijning-van-sieger-somerman/) (augustus 2025), [Neerlandistiek](https://neerlandistiek.nl/2025/11/groslijst-jori-stam-de-verdwijning-van-sieger-somerman/) (6-11-2025) en [Managementboek](https://managementboek.nl/magazine/recensie/22796/de-verdwijning-van-sieger-somerman-pakkend-en-uitdagend) (28-11-2025).

<https://www.conserve.nl/conserves-leessite/de-verdwijning-van-sieger-somerman/>

<https://neerlandistiek.nl/2025/11/groslijst-jori-stam-de-verdwijning-van-sieger-somerman/>

<https://managementboek.nl/magazine/recensie/22796/de-verdwijning-van-sieger-somerman-pakkend-en-uitdagend>

Via de site van de [Vlaamse bibliotheken](https://bibliotheek.be/catalogus/jori-stam/de-verdwijning-van-sieger-somerman-roman/boek/library-marc-vlacc_10533281) is ook de recensie te lezen van *de Volkskrant* (11-10-2025).

https://bibliotheek.be/catalogus/jori-stam/de-verdwijning-van-sieger-somerman-roman/boek/library-marc-vlacc_10533281

4. Lezersrecensies op [Hebban](https://www.hebban.nl/boek/de-verdwijning-van-sieger-somerman-jori-stam#total=15), [Lezersgoud](https://lezersgoud.nl/jori-stam-de-verdwijning-van-sieger-somerman/), [PlayWatchRead](https://www.playwatchread.nl/read/jori-stam-de-verdwijning-van-sieger-somerman/), [Leestafel](https://www.leestafel.info/archief/romans-volwassenen/jori-stam-de-verdwijning-van-sieger-somerman), [Graag Gelezen](https://graaggelezen.blogspot.com/2025/10/ik-las-de-verdwijning-van-sieger.html) en [Lisa Loves to Read](https://lisalovestoreadcom.wordpress.com/2025/08/27/de-verdwijning-van-sieger-somerman/)

<https://www.hebban.nl/boek/de-verdwijning-van-sieger-somerman-jori-stam#total=15>

<https://lezersgoud.nl/jori-stam-de-verdwijning-van-sieger-somerman/>

<https://www.playwatchread.nl/read/jori-stam-de-verdwijning-van-sieger-somerman/>

<https://www.leestafel.info/archief/romans-volwassenen/jori-stam-de-verdwijning-van-sieger-somerman>

<https://graaggelezen.blogspot.com/2025/10/ik-las-de-verdwijning-van-sieger.html>

<https://lisalovestoreadcom.wordpress.com/2025/08/27/de-verdwijning-van-sieger-somerman/>

Overige achtergronden

1. Meer informatie over de zes kunstwerken die een rol spelen in de theorie van Sieger Somerman:

- Het uit drie delen bestaande [Tor und Stele](https://www.bkor.nl/beeld/tor-und-stele/) van Günther Förg in Rotterdam.

<https://www.bkor.nl/beeld/tor-und-stele/>

- [De Monolitten in Oslo](https://www.marcellamolenaar.nl/vigeland-het-blote-beelden-park-oslo/), onderdeel van het beeldenpark in het Frognerpark, met beelden van Gustav Vigeland.

<https://www.marcellamolenaar.nl/vigeland-het-blote-beelden-park-oslo/>

- De [betonblokken van Donald Judd](https://debedachtzamen.nl/gratis-kunst-voor-iedereen-donald-judd-in-marfa/) in Marfa (Texas).

<https://debedachtzamen.nl/gratis-kunst-voor-iedereen-donald-judd-in-marfa/>

- De [Bruder Klaus Kapel](https://www.eifelinfo.nl/bruder-klaus-kapelle-wachendorf-unieke-veldkapel/) van Peter Zumthor in Wachendorf in de Duitse Eifel.
<https://www.eifelinfo.nl/bruder-klaus-kapelle-wachendorf-unieke-veldkapel/>
- De [25 Porticos](https://www.tokyoartbeat.com/en/articles/-/public-art-5-daniel-burens-25-porticos) van Daniel Buren op het kunstmatige eiland Oidaba bij Tokio.
<https://www.tokyoartbeat.com/en/articles/-/public-art-5-daniel-burens-25-porticos>
- Het kunstwerk [Black Square](https://mixedgrill.nl/sculptuur-spiegels-gregory-orekhov/) van Gregory Orekhov in een voorstad van Moskou.
<https://mixedgrill.nl/sculptuur-spiegels-gregory-orekhov/>

2. Solveigh is tijdens het Halloweenfeest bij het eenjarig bestaan van Profil verkleed als De 'Maartse Haas', een figuur uit Alice in Wonderland van Lewis Carroll. Deze is in de talloze uitgaven van het boek op vele manieren afgebeeld. Op de website [DBNL](https://www.dbnl.org/tekst/kris001leze11_01/kris001leze11_01_0015.php) lees je een verhaal uit een boek voor de basisschool over de theevisite van Alice bij de Maartse Haas en Hoedenmaker met een afbeelding. Algemene informatie over het boek, met een andere illustratie van dezelfde scène op [Wikipedia](https://nl.wikipedia.org/wiki/Alice%27s_Adventures_in_Wonderland).
https://www.dbnl.org/tekst/kris001leze11_01/kris001leze11_01_0015.php
https://nl.wikipedia.org/wiki/Alice%27s_Adventures_in_Wonderland

3. Op pagina 208 komt het werk van de Italiaanse psycholoog Giovanni Caputo ter sprake, wiens werk, aldus de roman 'elementair' was in het begrijpen hoe kunstmatige intelligentie kon worden aangeleerd om gezichten te herkennen. Hij publicerde een onderzoek naar de hallucinerende effecten wanneer mensen zichzelf langere tijd in de spiegel aankijken. Dit artikel uit [Scientific American](https://www.scientificamerican.com/article/illusory-scenes-fade-in-out-view) gaat op dat onderzoek in.
<https://www.scientificamerican.com/article/illusory-scenes-fade-in-out-view>

Samenstelling: Marlene Lunter en Frank Hockx